

Het zangtalent van Lourens van der Oord (1844-1903) en zijn kleinzoon Laurens Bogtman (1900-1969.)

Als kind had ik al wel eens van de bijzonder muzikale Louw van der Oord gehoord. Bij mijn buurman, Arie Schipper, hing destijds een grote ingelijste foto aan de wand van een gemend zangkoor van genoemde van der Oord. Op de foto stond o.a. Jan Schipper, de vader van mijn buurman. Van de overige geportretteerde waren de namen niet meer overgeleverd. Met behulp van enige oudere dorpsgenoten werd toen nog een lijst opgemaakt van alle herkende personen. De lijst werd achter op de ingelijste foto aangebracht om zo goed bewaard te blijven. (Het gaat hier over de dertiger jaren van deze eeuw, dus zo'n 65 jaar terug.)

Het leek mij, nu er in Koedijk een historische vereniging is, wel leuk die foto zo mogelijk te publiceren met daarbij iets over het leven van de dirigent. Maar waar was de foto gebleven? Door de hulp van mijn vriend en voormalige buurjongen Wim Schipper kwam de foto toch nog voor de dag en wel bij een in Rotterdam wonende kleindochter van eerder genoemde Arie Schipper. Zij was direct bereid de foto tijdelijk af te staan om er afdrucken van te laten maken. Het origineel is een glasheldere foto van 17 x 23 cm.

Het Koedijker zangkoor van Laurens van der Oord.

De foto wordt nu in een album bewaard en de vroegere passe-partout en de brede lijst zijn niet bewaard gebleven. Dat is jammer want de samengestelde lijst van de op de foto voorkomende koorleden is nu ook verloren gegaan. Hopelijk zijn er oudere Koedijkers, die door vergelijking met familieportretten nog namen weten te achterhalen.

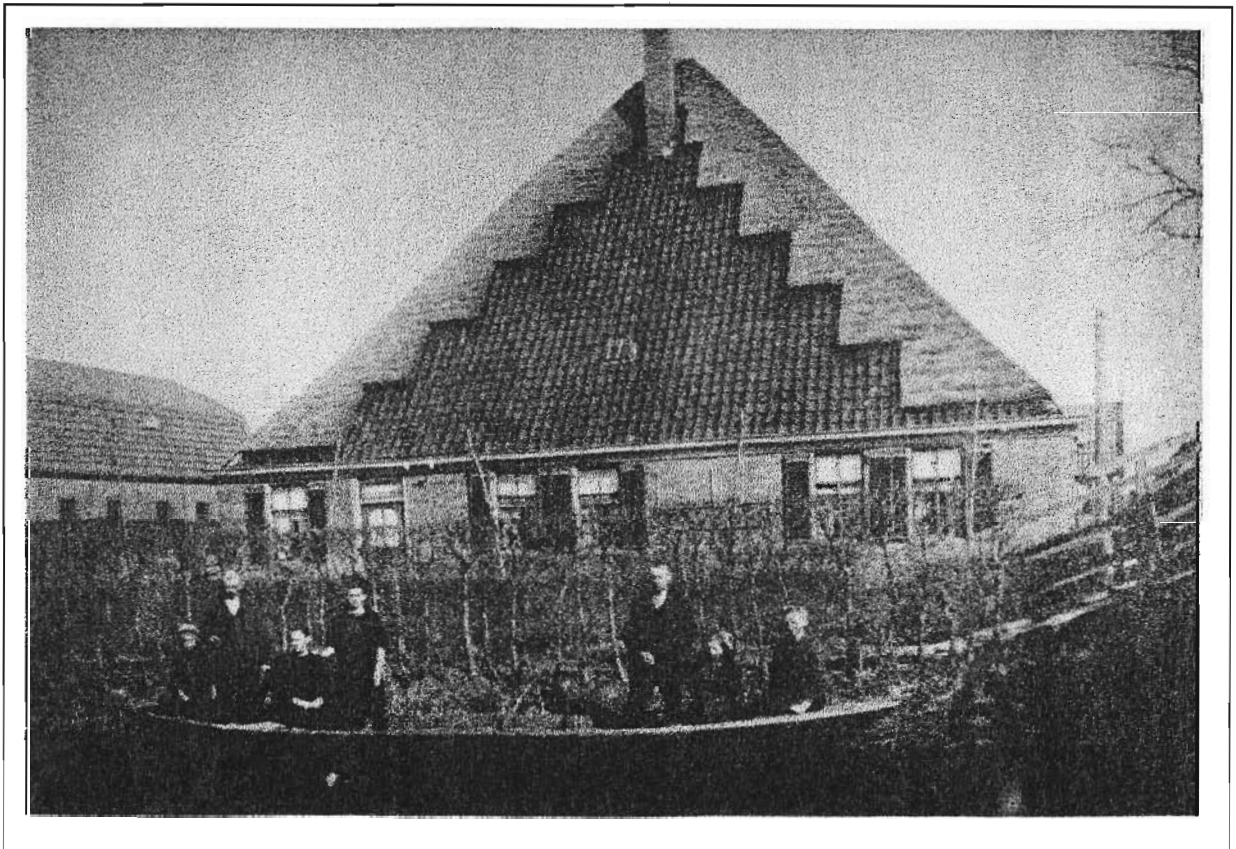
Schets van het leven van Lourens van der Oord.

Hij werd op 2 maart 1844 te Oudkarspel geboren, als zoon van Cornelis van der Oord en Antje Slooves. Hij trouwde aldaar in 1866 als landman met de in Nieuwe Niedorp geboren Niesje Klaij.

Het jonge paar zal zich in Noord Scharwoude hebben gevestigd waar hun drie kinderen Cornelis, Teunis en Antje werden geboren. Zijn beroep "landman" geeft niet precies aan wat daarmee werd bedoeld, maar aangenomen wordt dat hij veehouder was.

Niesje Klaij overleed in 1872, twee en een halve maand na de geboorte van haar jongste kind. Lourens was toen weduwnaar met twee jonge kinderen want het kind Teunis was al in 1871 in de leeftijd van ruim vier maanden overleden. Op 13 december 1874 trouwde Lourens vervolgens te Koedijk met Grietje Lammerschaag, dochter van Jan Lammerschaag en Antje Nieuwland. Grietje was sinds 1870 weduwe van Simon Jonker en bezat de stolpboerderij die thans nog op het vroegere eiland "de Noord" staat. Lourens zal toen van Noord Scharwoude naar Koedijk zijn gekomen want hun kinderen werden te Koedijk geboren. Het waren Grietje geboren in 1876 die in 1897 trouwde met Cornelis Bogtman en Wilhelmina geboren in 1879 die in 1899 trouwde met Cornelis Bos.

Grietje Lammerschaag overleed te Koedijk op 1 november 1893.

Achterzijde van de boerderij op de Noord.

Grietje was in eerste huwelijk in 1857 getrouwd met Simon Jonker, geboren te Koedijk in 1831. Zij woonden op het noordeinde van Koedijk, dat toen nog tot de gemeente Oudkarspel behoorde, in de stolpboerderij thans genummerd Kanaal

dijk 18. Daar werden ook hun zes kinderen geboren. Hun dochter Antje Jonker, geboren in 1863, trouwde in 1883 met Cornelis Barsingerhorn, geboren te Warmenhuizen in 1862. Zij werden de stamouders van meerdere Koedijker families Barsingerhorn en bewoonden de stolp Kanaaldijk 18.

Lourens trouwde op 8 februari 1899 te Koedijk, in een derde huwelijk, met Grietje Komen geboren te De Rijp in 1844 en wonende te Bergen. Zij was sinds 1897 weduwe van de op het Woud overleden kastelein Gerrit Schipper. Bij dit huwelijk traden als getuigen voor de bruidegom op:

1. Cornelis van der Oord, zoon van de bruidegom uit zijn eerste huwelijk, oud 30 jaar en wonende te Noord Scharwoude.

2. Cornelis Barsingerhorn, oud 35 jaar, wonende te Oudkarspel op het noordeinde van Koedijk, stiefschoonzoon van de bruidegom.

Hij was de man van Antje Jonker, een dochter uit het eerste huwelijk van Grietje Lammerschaag. Lourens verhuisde in 1900 naar de gemeente Bergen. Hij woonde daar een boerderij aan de westoever van het Noordhollands Kanaal en overleed aldaar op 6 maart 1903.

Bestuurlijke functies en muzikale ambitie.

Lourens van der Oord is veehouder geweest en was gezien zijn bijbetrekkingen niet geheel onbemiddeld. Blijkens de gemeenteraadsnotulen van Koedijk was hij in 1891 President Kerkvoogd. In 1895 werd hij lid van het gemeentebestuur, voor welke functie hij in 1896 alweer bedankte. In 1899 werd hij opnieuw tot raadslid gekozen, waarna hij op 25 juni 1900 ontslag kreeg wegens vertrek naar Bergen.

Volgens overlevering was hij bijzonder muzikaal, maar in de geraadpleegde geschriften is daar weinig van terug te vinden. De hierbij gepubliceerde foto laat hem zien met een gemengd koor van 15 dames en 7 heren. Momenteel zijn mij slechts twee afgebeelde personen bekend. Het zijn de dirigent, Laurens van der Oord, geboren in 1844 en Jan Schipper, de oorspronkelijke bezitter van de foto. Hij staat rechts van de dirigent en werd in 1850 geboren. Mogelijk werd de foto tussen 1890 en 1900 gemaakt. In september 1889 verzocht van der Oord aan het gemeentebestuur om een schoollokaal te mogen gebruiken om zangonderricht te geven aan kinderen.

Wegens gevaar van vuur en licht werd het verzoek afgewezen.

Uit de Alkmaarse Courant van 11 maart 1891 blijkt dat de heer van der Oord te Koedijk een zangklas heeft geopend voor jongens en meisjes van 9-16 jaar.

In hetzelfde artikel staat dat de mannenzangvereniging op 8 maart haar tweede uitvoering in deze winter heeft gegeven, waarschijnlijk heeft over het gemengde koor wel eens iets in de courant gestaan, maar het is ondoenlijk om enkele tientallen jaargangen kranten door te werken. De foto is voorlopig het enige bewijs dat er een gemengd koor is geweest.

Laurens Bogtman, de kleinzoon van Lourens van der Oord.

Grietje van der Oord, dochter van Lourens van der Oord en Grietje Lammerschaag, trouwde op 5 maart 1897 te Koedijk met de op 9 maart 1873 te Bergen geboren Cornelis Bogtman, zoon van Albert Bogtman en Trijntje Bruin. Cornelis was van beroep huisschilder en woonde in 1897 reeds te Oudkarspel. Uit dit huwelijk werd aldaar op 8 februari 1900 een zoon geboren die de voornamen van zijn beide grootvaders, Lourens Albertus, kreeg. Dit kind werd later onder de naam Laurens Bogtman een wereldberoemd zanger.

Hij kreeg op 17 jarige leeftijd zanglessen van Max Kloos, doch werd aanvankelijk opgeleid voor de handel en werkte tot 1930 in de kunstnijverheid. Vervolgens studeerde hij zang bij professor Otto Iro in Wenen en mevrouw A. Noorderwier-Reddingius te Hilversum.

Laurens Bogtman trad als zanger (bariton) in veel Europese landen op, naast Nederland o.a. in België, Engeland, Frankrijk, Denemarken, Duitsland en Oostenrijk (Salzburger festspiele).

Na 1947 maakte hij een aantal tournees naar het Verre Oosten, Afrika en de voormalige Belgische Congo. In 1960 kreeg hij de cultuurprijs van de gemeente Hilversum toegekend, ook was hij ridder in de Orde van Oranje-Nassau. Hij was een bekend oratorium zanger, die na zijn afscheid van het podium als pedagoog werkzaam is geweest.

Laurens overleed op 11 november 1969 in de Deense hoofdstad Kopenhagen. (Deze levensbeschrijving is grotendeels ontleend aan de Alkmaarse Courant van 12 november 1969)

In zijn geboorteplaats Oudkarspel is enkele jaren geleden een straat naar hem genoemd